Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (pátého senátu)

15. září 2016 *

„Řízení o předběžné otázce — Státní podpory — Dlouhodobé smlouvy o prodeji kapacity a elektrické energie — Náhrady za dobrovolné ukončení — Rozhodnutí Komise, jímž se prohlašuje slučitelnost státní podpory s vnitřním trhem — Ověření legality podpory vnitrostátním soudem — Roční úprava uvízlých nákladů — Okamžik zohlednění příslušnosti výrobce elektrické energie ke skupině podniků“

Ve věci C-574/14,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Sąd Najwyższy (Nejvyšší soud, Polsko) ze dne 8. října 2014, došlým Soudnímu dvoru dne 11. prosince 2014, v řízení

PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A.

proti

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki,

SOUDNÍ DVŮR (pátý senát),

ve složení J. L. da Cruz Vilaça, předseda senátu, A. Tizzano (zpravodaj), místopředseda Soudního dvora, F. Biltgen, A. Borg Barthet a E. Levits, soudci,

generální advokát: M. Campos Sánchez-Bordona,

vedoucí soudní kanceláře: M. Aleksejev, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 27. ledna 2016,

s ohledem na vyjádření předložená:

— za PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. A. Jodkowskim, adwokat,

— za Prezes Urzędu Regulacji Energetyki Z. Murasem a A. Walkiewiczem, jako zmocněnci,

— za polskou vládu B. Majczynou, M. Rzotkiewiczem a E. Gromnickou, jako zmocněnci,

— za Evropskou komisi K. Herrmann, P. Němečkovou a R. Sauerem, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 14. dubna 2016,

vydává tento

* Jednací jazyk: polština.

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článku 107 SFEU a čl. 4 odst. 3 SEU ve spojení s ustanoveními rozhodnutí Komise 2009/287/ES ze dne 25. září 2007 o státní podpoře, kterou Polsko poskytlo v rámci dlouhodobých smluv o prodeji kapacity a elektrické energie, a státní podpoře, kterou Polsko hodlá poskytnout v rámci odškodnění za dobrovolné ukončení dlouhodobých smluv o prodeji kapacity a elektrické energie (Úř. věst. 2009, L 83, s. 1).

2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi společností PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. (dále jen „PGE“) a Prezes Urzędu Regulacji Energetyki (předseda energetického regulačního orgánu, Polsko, dále jen „předseda URE“) týkajícího se stanovení výše roční úpravy náhrady uvízlých nákladů za rok 2009, k němuž je PGE oprávněna na základě tzv. „uvízlých“ nákladů.

Právní rámec

Unijní právo

Sdělení o metodice analýzy státních podpor souvisejících s uvízlými náklady

3 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 96/92/ES ze dne 19. prosince 1996 o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou (Úř. věst. 1997, L 27, s. 20; Zvl. vyd. 12/02, s. 3) byla přijata s cílem zajistit konkurenční trh s elektřinou. Provedení této směrnice bylo v některých členských státech doprovázeno veřejnými podporami ve prospěch vnitrostátních podniků činných v odvětví elektřiny.

4 V tomto kontextu přijala Evropská komise dne 26. července 2001 sdělení o metodice analýzy státních podpor souvisejících s uvízlými náklady (dále jen „metodika uvízlých nákladů“).

5 Podle bodu 2 šestého pododstavce metodiky uvízlých nákladů je jejím cílem upřesnit metodu, kterou Komise chce použít v rámci uplatnění pravidel Smlouvy o FEU v oblasti státních podpor ve vztahu k podporám, jejichž cílem je nahradit náklady na povinnosti či záruky, u nichž existuje riziko nesplnění v důsledku otevření evropského odvětví elektřiny hospodářské soutěži na základě směrnice 96/92.

6 Bod 3 této metodiky stanoví, že pojem „uvízlé náklady“ se týká povinností nebo záruk provozu, které mohou mít v praxi různou formu, mimo jiné dlouhodobé kupní smlouvy, investice provedené na základě předpokládané nebo výslovné záruky odbytu, jakož i investice provedené mimo rozsah běžných činností. Konkrétně bod 3.3 uvedené metodiky stanoví, že aby mohly tyto povinnosti nebo záruky provozu představovat způsobilé uvízlé náklady, které mohou být uznány Komisí, musí:

„[...] hrozit, že případně nebudou na základě ustanovení směrnice 96/92 splněny. Aby povinnosti a záruky byly kvalifikovány jako uvízlé náklady, musí se v důsledku směrnice stát nehospodárnými a musí výrazným způsobem ovlivnit konkurenceschopnost dotčeného podniku. To musí mimo jiné vést k tomu, že podnik bude vytvářet účetní položky (např. rezervy), které jsou určeny k tomu, aby odrážely předvídatelný dopad těchto povinností nebo záruk.

Jestliže příslušné povinnosti nebo záruky vedou k tomu, že by neexistence podpory nebo přechodných opatření mohla ohrozit životaschopnost uvedených podniků, jsou takové povinnosti a záruky tím spíše považovány za splňující požadavky popsané v předchozím pododstavci.

Při hodnocení vlivu takových povinností nebo záruk na konkurenceschopnost nebo životaschopnost předmětných podniků se bude vycházet z kritéria konsolidovaných podniků. Aby mohly povinnosti nebo záruky představovat uvízlé náklady, musí být možné konstatovat příčinnou souvislost mezi vstupem směrnice 96/92 v platnost a problémy předmětných podniků v souvislosti s plněním

povinností nebo záruk. Při stanovování takové příčinné souvislosti Komise posoudí především pokles cen elektřiny nebo ztrátu podílu příslušných podniků na trhu. Povinnosti nebo záruky, které by nebylo možné splnit nezávisle na vstupu směrnice v platnost, nepředstavují uvízlé náklady.“

7 Podle bodů 4.2, 4.3 a 4.5 obsažených v bodě 4 pátém pododstavci metodiky uvízlých nákladů:

„4.2 Mechanismus vyplácení podpory musí zohlednit skutečný budoucí vývoj hospodářské soutěže. Tento vývoj je možné měřit především kvantifikovatelnými ukazateli (ceny, podíl na trhu, další faktory s výpovědní hodnotou, které uvedl členský stát). Protože změny podmínek hospodářské soutěže mají přímý vliv na výši způsobilých uvízlých nákladů, je částka vyplacené podpory v konečném důsledku nezbytně podmíněna vývojem skutečné hospodářské soutěže a při výpočtu podpory vyplácené v dané době se musí zohledňovat změny relevantních faktorů, aby se mohl vyhodnotit stupeň dosažené hospodářské soutěže.

4.3 Členský stát se musí zavázat, že Komisi odešle výroční zprávu, která popisuje zejména vývoj soutěžní situace na jeho trhu s elektřinou, a to tak, že uvede mimo jiné pozorované změny v příslušných vyčíslitelných faktorech. Výroční zpráva bude uvádět podrobnosti o tom, jak byly vypočteny způsobilé uvízlé náklady, a částky vyplacené podpory.

[...]

4.5 Maximální částka podpory, která může být vyplacena podniku na vyrovnání uvízlých nákladů, musí být uvedena předem. Musí přihlížet k přírůstkům produktivity, kterých může podnik dosáhnout.

Taktéž podrobné podmínky výpočtu a financování podpor určených na vyrovnání uvízlých nákladů a maximální období, po které lze tuto podporu poskytnout, musí být jasně uvedeny předem. Oznámení o podpoře bude zejména uvádět, jak bude výpočet uvízlých nákladů přihlížet ke změnám jednotlivých faktorů zmíněných v bodě 4.2.“

Rozhodnutí 2009/287

8 Článek 1 rozhodnutí 2009/287, týkající se dlouhodobých smluv o prodeji kapacity a elektrické energie uzavřených mezi veřejným provozovatelem polské elektrické sítě, společností Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. (dále jen „PSE“) a některými společnostmi činnými v dotyčném odvětví, zní takto:

„1. Dlouhodobé smlouvy o prodeji kapacity a elektrické energie uzavřené mezi společností [PSE] a společnostmi uvedenými v příloze 1 [Ustawa o zasadach pokrywania kosztów powstałych u wytwórców w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej (zákon o zásadách hrazení nákladů, které výrobcům vznikly v souvislosti s předčasným ukončením dlouhodobých smluv o prodeji kapacity a elektrické energie), ze dne 29. června 2007 (Dz. U. 2007, č. 130, položka 905, dále jen „zákon KDT“)], představují ode dne přistoupení Polska k Evropské unii státní podporu pro výrobce elektřiny ve smyslu čl. [107 odst. 1 SFEU].

2. Státní podpora uvedená v odstavci 1 je protiprávní a neslučitelná s [vnitřním] trhem.“

9 Článek 4 tohoto rozhodnutí stanoví:

„1. Náhrady stanovené v zákoně [KDT] představují státní podporu ve smyslu čl. [107 odst. 1 SFEU] poskytnutou výrobcům uvedeným v příloze 2 tohoto zákona.

2. Státní podpora uvedená v odstavci 1 je v souladu s metodikou pro uvízlé náklady slučitelná s [vnitřním] trhem.

3. Maximální výší náhrad stanovenou v zákoně [KDT] je částka po odečtení celkových příjmů vytvořených aktivy v rámci dlouhodobých smluv a dostupných k uhrazení investičních nákladů.“

Polské právo

10 V devadesátých letech si modernizace polské elektrické infrastruktury vyžádala značné investice. Jelikož finanční situace vnitrostátních výrobců neumožňovala čelit takovým investicím, uzavřeli tito výrobci s PSE dlouhodobé smlouvy o prodeji kapacity a elektrické energie (dále jen „SPE“).

11 Podle těchto smluv se dotyční výrobci elektřiny zavázali k vytvoření nových výrobních kapacit, k modernizaci svého zařízení a také k tomu, že budou společnosti PSE dodávat z daných zařízení určité pevně stanovené minimální množství elektrické energie. PSE se zavázala, že bude odebírat přinejmenším sjednané minimální množství elektrické energie, jejíž cena bude stanovena na základě zásady přenesení nákladů na zákazníky.

12 Po vstupu směrnice 96/92 v platnost stanovil zákon KDT možnost, že výrobci uvedení v jeho příloze 1 mohou ukončit SPE uzavřené s PSE.

13 Konkrétně zákon KDT zavedl pro výrobce, kteří ukončili uvedené smlouvy, právo na náhradu uvízlých nákladů za podmínek, které stanoví. Tito výrobci elektřiny, kteří byli stranou SPE, tak mohou takovou náhradu získat každý rok, v zásadě po dobu odpovídající době předčasně ukončené SPE.

14 Podle zákona KDT musí náhrada pokrýt uvízlé náklady. Konkrétně mechanismus náhrady stanovený tímto zákonem stanoví zaplacení zálohy na základě uvízlých nákladů v navržené výši, která však nesmí překročit výši stanovenou uvedeným zákonem, a dále roční vyúčtování částky zálohy, zaplacené předsedou URE na základě zejména skutečného finančního výsledku.

15 Za tímto účelem stanoví předseda URE náhradu dlužnou za daný rok. Na základě toho je buďto výrobce povinen vrátit část zálohy do systému nebo jsou mu přiděleny dodatečné zdroje. Poté na konci období úpravy je konečné vyúčtování částek zaplacených a dlužných výrobci provedeno ve formě konečné úpravy.

16 Článek 2 bod 12 zákona KDT definuje „uvízlé náklady“ jako náklady výrobce, které nejsou kryty příjmy z prodeje vyrobené elektrické energie, rezervami kapacity a systémovými službami na konkurenčním trhu po předčasném ukončení SPE vyplývající z investic, které tento výrobce uskutečnil do 1. května 2004 a jež jsou spojeny s výrobou elektrické energie.

17 Článek 32 odst. 1 KDT, který upravuje mechanismus výpočtu úpravy uvízlých nákladů pro výrobce, kteří jsou součástí skupiny podniků, stanoví:

„Pokud je výrobce, který uzavřel dohodu o ukončení smlouvy, součástí skupiny, zohlední se při výpočtu uvízlých nákladů veličiny označené písmeny ‚N‘, ‚SD‘, ‚R‘ a ‚P‘, které se uvádějí v čl. 27 odst. 1, v souvislosti s každým výrobcem a každým podnikem, který patří do skupiny a vykonává hospodářskou činnost v oblasti výroby elektrické energie na území Polska ve výrobních jednotkách, jež se uvádějí v příloze 7 tohoto zákona“.

18 Příloha 1 zákona KDT obsahuje seznam výrobců, kteří uzavřeli SPE, a uvádí výrobní jednotky, jichž se tyto smlouvy týkají.

19 Příloha 7 tohoto zákona obsahuje výčet výrobních jednotek zohledněných pro účely výpočtu uvízlých nákladů výrobců, k němuž se přihlíží při úpravách uvízlých nákladů.

Spor v původním řízení a předběžné otázky

20 Z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že PGE, která v době rozhodné z hlediska skutkových okolností, které vedly ke sporu v původním řízení, svou činnost vykonávala pod jménem Zespół Elektrowni Dolna Odra S.A., a Elektrownia Bełchatów S.A. (dále jen „ELB“) nebyly součástí téže skupiny podniků v období, během něhož PGE přijala závazky, jejichž splnění vedlo k uvízlým nákladům dotčeným v původním řízení. Zespół Elektrowni Dolna Odra S.A. byla uvedena v příloze 1 zákona KDT jakožto výrobce a strana SPE s PSE. Pokud jde o ELB, její výrobní jednotky byly uvedeny v příloze 7 tohoto zákona a tato společnost v ní figurovala jako součást holdingové společnosti BOT, tedy jiné skupiny, než do které patřila PGE. Avšak ke dni přijetí zákona KDT, jakož i ke dni přijetí rozhodnutí 2009/287 byly PGE a ELB součástí téže skupiny.

21 ELB nebyla stranou SPE s PSE a z tohoto důvodu neměla postavení „výrobce“ ve smyslu zákona KDT. Naproti tomu měla postavení „podniku“ ve smyslu článku 32 tohoto zákona, jehož finanční výsledek je zohledněn při úpravě uvízlých nákladů výrobce spadajícího do uvedeného zákona.

22 Rozhodnutím ze dne 30. července 2010 stanovil předseda URE výši roční úpravy uvízlých nákladů PGE za rok 2009 v částce 24 077 793 polských zlotých (PLN) (přibližně 4 988 900 eur). Podle článku 32 zákona KDT provedl úpravu uvízlých nákladů PGE, která byla součástí skupiny podniků v souladu s definicí čl. 2 odst. 1 tohoto zákona. Podle konstatování předsedy URE patřila ELB v roce 2009 do stejné skupiny podniků jako PGE a podílela se na režimu státních podpor, aniž by však obdržela prostředky k pokrytí uvízlých nákladů.

23 PGE podala žalobu požadující změnu tohoto rozhodnutí předsedy URE žalobu k Sąd Okręgowy w Warszawie (okresní soud ve Varšavě, Polsko). Konkrétně požadovala stanovení roční úpravy uvízlých nákladů na částku 116 985 205 PLN (přibližně 26 435 046 eur) nebo zrušení tohoto rozhodnutí v plném rozsahu. Ve své žalobě PGE uvedla, že se čl. 32 odst. 1 zákona KDT použije výlučně na podniky označené za podniky tvořící skupinu v příloze 7 tohoto zákona. Podle PGE, jelikož podle této přílohy ELB nebyla součástí skupiny, do které patřila PGE, nebyl předseda URE oprávněn provést pro PGE úpravu uvízlých nákladů při zohlednění finančního výsledku společnosti ELB.

24 Rozhodnutím ze dne 4. června 2012 Sąd Okręgowy w Warszawie (okresní soud ve Varšavě) žalobě PGE vyhověl a stanovil částku roční úpravy uvízlých nákladů ve výši 116 985 205 PLN (přibližně 26 435 046 eur).

25 Předseda URE podal proti tomuto rozsudku odvolání k Sąd Apelacyjny w Warszawie (odvolací soud ve Varšavě, Polsko), který ho zamítl rozsudkem ze dne 17. ledna 2013. V tomto rozsudku se odvolací soud domníval, že k tomu, aby se při úpravě uvízlých nákladů mohl zohlednit skutečný finanční výsledek jiného podniku, musel by tento podnik patřit do stejné skupiny jako PGE v okamžiku přijetí zákona KDT. Avšak podle přílohy 7 tohoto zákona, na kterou odkazuje jeho článek 32, nemohla být ELB považována za součást téže skupiny podniků jako PGE pro účely výpočtu náhrady uvízlých nákladů.

26 Dne 15. července 2013 podal předseda URE kasační opravný prostředek ke kasačnímu soudu, Sąd Najwyższy (Nejvyšší soud, Polsko), proti rozsudku Sąd Apelacyjny w Warszawie (odvolací soud ve Varšavě) ze dne 17. ledna 2013. Uvádí, že k výkladu pojmu „skupina“ ve smyslu čl. 2 odst. 1 zákona KDT nemá být odkazováno na přílohu 7 zákona KDT, nýbrž mají být zohledněny pouze podniky patřící k dané skupině v okamžiku vstupu tohoto zákona v platnost.

27 Naproti tomu, jak vyplývá z bodů 3.3 a 4.2 metodiky uvízlých nákladů, je nezbytné vypočítat tyto náklady s ohledem na skutečnou příslušnost výrobců energie, na které se vztahuje zákon KDT, ke skupinám pro každý rok, za který je úprava uvízlých nákladů provedena. Vzhledem k tomu, že PGR patřila ke dni přijetí rozhodnutí předsedy URE ke stejné skupině jako ELB, měl by být finanční výsledek ELB zohledněn při úpravě výše uvízlých nákladů PGE.

28 Za těchto podmínek se Sąd Najwyższy (Nejvyšší soud) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Je třeba článek 107 SFEU ve spojení s čl. 4 odst. 3 SEU a čl. 4 odst. 2 rozhodnutí [2009/287] vykládat v tom smyslu, že pokud Komise považuje státní podporu za slučitelnou se společným trhem, není vnitrostátní soud oprávněn ověřovat, zda jsou vnitrostátní předpisy, které byly uznány za povolenou státní podporu, v souladu se zásadami [metodiky uvízlých nákladů]?

2) Je třeba článek 107 SFEU ve spojení s čl. 4 odst. 3 SEU a čl. 4 odst. 1 a 2 rozhodnutí [2009/287] v kontextu bodů 3.3 a 4.2 [metodiky uvízlých nákladů] vykládat v tom smyslu, že při realizaci programu státní podpory, jehož slučitelnost se společným trhem uznala Komise, se roční úprava uvízlých nákladů ve vztahu k výrobcům, kteří jsou součástí skupin podniků, uskuteční za předpokladu, že rozhodující je jen členství výrobce ve skupině podle stavu uvedeného v přílohách právního aktu, který přezkoumala Komise, nebo je třeba každý rok, kdy se provádí úprava uvízlých nákladů, přezkoumat, zda je subjekt, který je příjemcem programu státní podpory spojeného s uvízlými náklady během tohoto období skutečně členem skupiny, do které patří i jiní výrobci zařazení do tohoto programu podpory?“

K předběžným otázkám

K první otázce

29 Podstatou první otázky předkládajícího soudu je, zda článek 107 SFEU a čl. 4 odst. 3 SEU ve spojení s čl. 4 odst. 2 rozhodnutí 2009/287 musejí být vykládány v tom smyslu, že brání tomu, aby v případě, že Komise přezkoumala režim státních podpor ve světle metodiky uvízlých nákladů a považovala ho za slučitelný s vnitřním trhem před jeho zavedením, vnitrostátní orgány a soudy při provádění dotčené podpory samy ověřovaly její soulad se zásadami obsaženými v této metodice.

30 Pro odpověď na tuto otázku je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury Soudního dvora v rámci systému kontroly státních podpor zavedeného Smlouvou o FEU hrají vnitrostátní soudy na jedné straně a Komise na straně druhé úlohy, které se vzájemně doplňují, ale jsou odlišné (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 21. listopadu 2013, Deutsche Lufthansa, C-284/12, EU:C:2013:755, bod 27 a citovaná judikatura).

31 Vnitrostátní soudy konkrétně až do konečného rozhodnutí Komise dbají o ochranu práv jednotlivců před případným porušením zákazu uvedeného v čl. 108 odst. 3 SFEU státními orgány (rozsudek ze dne 21. listopadu 2013, Deutsche Lufthansa, C-284/12, EU:C:2013:755, bod 28 a citovaná judikatura). Za tímto účelem mohou být vnitrostátním soudům předkládány spory, ve kterých musejí vykládat a používat pojem „státní podpora“ uvedený v čl. 107 odst. 1 SFEU, zejména aby mohlo být určeno, zda určité státní opatření, které bylo přijato bez ohledu na předběžné přezkumné řízení podle čl. 108 odst. 3 SFEU, by pod něj mělo spadat, či nikoli (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 18. července 2007, Lucchini, C-119/05, EU:C:2007:434, bod 50 a citovaná judikatura).

32 Naproti tomu tyto soudy nemají pravomoc rozhodovat o slučitelnosti opatření podpory nebo režimu státních podpor s vnitřním trhem. Podle ustálené judikatury Soudního dvora totiž toto posouzení spadá do výlučné pravomoci Komise, jejíž jednání podléhá přezkumu unijních soudů (v tomto smyslu

viz rozsudky ze dne 18. července 2007, Lucchini, C-119/05, EU:C:2007:434, body 51 a 52, jakož i citovaná judikatura, a ze dne 21. listopadu 2013, Deutsche Lufthansa, C-284/12, EU:C:2013:755, bod 28 a citovaná judikatura).

33 Rovněž je třeba připomenout, že použití unijních pravidel v oblasti státních podpor spočívá v povinnosti loajální spolupráce mezi vnitrostátními soudy na straně jedné a Komisí a unijními soudy na straně druhé, v jejímž rámci jedná každý v závislosti na úloze, jež je mu svěřena Smlouvou. V rámci této spolupráce musejí vnitrostátní soudy přijímat veškerá obecná i zvláštní opatření k plnění závazků, které vyplývají z unijního práva, a zdržet se všech opatření, jež by mohla ohrozit dosažení cílů Smlouvy, jak to vyplývá z čl. 4 odst. 3 SEU. Vnitrostátní soudy se tak musejí zejména zdržet přijímání rozhodnutí, jež by byla v rozporu s rozhodnutím Komise, byť prozatímním (viz rozsudek ze dne 21. listopadu 2013, Deutsche Lufthansa, C-284/12, EU:C:2013:755, bod 41).

34 Jak vyplývá z předkládacího rozhodnutí, v projednávané věci se předkládající soud táže, zda je třeba posuzovat soulad režimu podpor stanoveného vnitrostátním zákonem, jakým je zákon KDT, se zásadami obsaženými v metodice uvízlých nákladů, i když Komise ve svém rozhodnutí 2009/287 již konstatovala jeho slučitelnost s vnitřním trhem.

35 V tomto ohledu je třeba zdůraznit, že Komise poté, co měla v článku 1 tohoto rozhodnutí za to, že režim náhrad dotčený v původním řízení představuje „státní podporu“ ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU ve prospěch výrobců elektřiny, definitivně tento režim schválila tím, že se v čl. 4 odst. 2 uvedeného rozhodnutí domnívala, že náhrady uvízlých nákladů jsou slučitelné s vnitřním trhem, právě „v souladu s metodikou pro uvízlé náklady“.

36 Za těchto podmínek by možnost, aby vnitrostátní soud v rámci provádění takového režimu státních podpor, jako je režim dotčený v původním řízení, sám rozhodoval o slučitelnosti takového režimu s vnitřním trhem, v podstatě vedla k tomu, že by tomuto soudu byla přiznána pravomoc nahradit svým vlastním posouzením posouzení provedené Komisí, v projednávané věci v jejím rozhodnutí 2009/287. To by vedlo k tomu, že by uvedenému soudu bylo v rozporu s judikaturou uvedenou v bodě 32 tohoto rozsudku umožněno zasáhnout do výlučných pravomocí vyhrazených Komisi, pokud jde o posouzení slučitelnosti státních podpor s vnitřním trhem.

37 Dále by uznání možnosti vnitrostátního soudu provést takové posouzení vedlo právě k překročení mezí jeho vlastních pravomocí, které mají zajistit dodržování unijního práva týkajícího se státních podpor, připomenutých v bodě 31 tohoto rozsudku, jakož i k porušení povinnosti loajální spolupráce s unijními orgány, jež je zmíněna v bodě 33 tohoto rozsudku. Nelze totiž vyloučit, že – jak tomu ostatně patrně je v projednávaném případě – ověření provedené dotčeným vnitrostátním soudem povede tento soud k přijetí rozhodnutí v rozporu s rozhodnutím přijatým Komisí, které je mimoto konečné.

38 Je pravda, že pokud Komise rozhodne o slučitelnosti režimu státních podpor s vnitřním trhem, nelze vyloučit, že skutkový kontext zohledněný tímto orgánem dojde změny mezi okamžikem, kdy Komise provede přezkum uvedeného kontextu, a okamžikem, kdy přijme konečné rozhodnutí. Taková okolnost může skutečně vést vnitrostátní soud pověřený přezkumem, zda dané opatření spadá do povoleného režimu podpor, ke zpochybnění relevantnosti rozhodnutí Komise v tomto ohledu.

39 Jak však uvedl generální advokát v bodě 53 svého stanoviska, nelze tento problém řešit přiznáním pravomocí vyhrazených Komisi vnitrostátním soudům, nýbrž řešení je naopak třeba hledat ve vyhraničení doplňujících se, ale odlišných úloh, připomenutých v bodech 30 až 33 tohoto rozsudku, které tito aktéři plní v oblasti státních podpor.

40 Pokud má tedy vnitrostátní soud pochybnosti, pokud jde o výklad rozhodnutí Komise, které označilo určité opatření za státní podporu, může požádat uvedený orgán o vyjasnění nebo dle okolností může nebo musí podle čl. 267 druhého a třetího pododstavce SFEU předložit Soudnímu dvoru žádost

o rozhodnutí o předběžné otázce týkající se výkladu článku 107 SFEU (v tomto smyslu viz mimo jiné rozsudky ze dne 11. července 1996, SFEI a další, C-39/94, EU:C:1996:285, body 50 a 51, a ze dne 21. listopadu 2013, Deutsche Lufthansa, C-284/12, EU:C:2013:755, bod 44).

41 Vzhledem k předcházejícím úvahám je třeba na první otázku odpovědět tak, že článek 107 SFEU a čl. 4 odst. 3 SEU ve spojení s čl. 4 odst. 2 rozhodnutí 2009/287 musejí být vykládány v tom smyslu, že brání tomu, aby v případě, že Komise přezkoumala režim státních podpor ve světle metodiky uvízlých nákladů a považovala ho za slučitelný s vnitřním trhem před jeho zavedením, vnitrostátní orgány a soudy při provádění dotčené podpory samy ověřovaly její soulad se zásadami obsaženými v této metodice.

K druhé otázce

42 Podstatou druhé otázky předkládajícího soudu je, zda čl. 4 odst. 1 a 2 rozhodnutí 2009/287 musí být ve světle metodiky uvízlých nákladů vykládán v tom smyslu, že za takových okolností, jako jsou okolnosti věci v původním řízení, vyžaduje, aby při určení roční úpravy náhrady uvízlých nákladů, která má být zaplacena výrobci patřícímu do skupiny, byla zohledněna tato příslušnost, a tudíž finanční výsledek této skupiny k okamžiku, kdy Komise přezkoumala slučitelnost systému náhrady uvízlých nákladů s vnitřním trhem, nebo spíše ke dni, kdy byla tato úprava provedena.

43 K poskytnutí užitečné odpovědi předkládajícímu soudu je třeba připomenout, že se snaží uchopit použitelná kritéria, aby s ohledem ke skutkovým okolnostem věci v původním řízení vypočetl výši roční úpravy náhrady uvízlých nákladů za rok 2009, které příslušejí společnosti PGE podle zákona KDT.

44 Jak vyplývá z předkládacího rozhodnutí, má předkládající soud konkrétně určit, zda je třeba za účelem uvedeného výpočtu použít „statický“, nebo „dynamický“ přístup. V prvním případě by bylo třeba zohlednit pouze strukturu skupiny podniků, jak je popsána v příloze 7 zákona KDT, na jejímž základě Komise povolila režim státních podpor dotčený v původním řízení. V druhém případě by bylo nutné upravit výši náhrady náležející PGE rovněž s ohledem na finanční výsledek společnosti ELB, která – ačkoli v uvedené příloze není uvedena jakožto příslušející ke stejné skupině jako PGE – byla do ní začleněna v průběhu roku 2009, ke dni přijetí rozhodnutí předsedy URE ze dne 30. července 2010, uvedeného v bodě 22 tohoto rozsudku.

45 V tomto ohledu je třeba uvést, že jak bylo připomenuto v bodě 35 tohoto rozsudku, podle čl. 4 odst. 2 rozhodnutí 2009/287 Komise schválila režim náhrad uvízlých nákladů stanovený zákonem KDT, jelikož tento režim byl považován za slučitelný s vnitřním trhem právě „v souladu s metodikou pro uvízlé náklady“.

46 Z toho vyplývá, že relevantní ustanovení uvedeného rozhodnutí je třeba vykládat ve světle této metodiky, aby byla upřesněna kritéria, podle kterých je třeba vypočítat roční výši náhrady uvízlých nákladů, jakož i případnou konečnou úpravu uvedené částky.

47 Metodika uvízlých nákladů stanoví posouzení státní podpory poskytnuté ve formě náhrady uvízlých nákladů ve dvou etapách. První etapa, která je obsažena v bodě 3 této metodiky, má za cíl definovat náklady, které mohou být považovány za „uvízlé náklady“. Druhá etapa popsaná v bodě 4 uvedené metodiky se týká mechanismu výpočtu skutečné náhrady, která má být vyplacena výrobci, který je příjemcem podpory, z důvodu uvízlých nákladů s ohledem na skutečný rozvoj hospodářské soutěže na trhu.

48 Jak v podstatě uvedl generální advokát v bodě 63 svého stanoviska, metodika uvízlých nákladů spočívá na předpokladu, že se soutěžní podmínky na trhu s elektřinou vyznačují citlivým vývojem, a připouští tak zohlednění změn týkajících se některých aspektů uvedeného trhu v dotyčném členském státě.

49 Zvláště je třeba uvést, že podle bodu 4.2 této metodiky „[m]echanismus vyplácení této podpory musí zohlednit skutečný budoucí vývoj hospodářské soutěže“, který je možné měřit především kvantifikovatelnými ukazateli, jako jsou ceny a podíly na trhu. Podle téhož bodu platí, že jelikož změny podmínek hospodářské soutěže mají přímý vliv na výši způsobilých uvízlých nákladů, „je částka vyplacené podpory v konečném důsledku nezbytně podmíněna vývojem skutečné hospodářské soutěže a při výpočtu podpory vyplácené v dané době se musí zohledňovat změny relevantních faktorů, aby se mohl vyhodnotit stupeň dosažené hospodářské soutěže“.

50 Rovněž je třeba zdůraznit, že podle bodu 4.3 uvedené metodiky mají členské státy povinnost Komisi odeslat výroční zprávu, která „popisuje zejména vývoj soutěžní situace“ na trhu s elektřinou, a to tak, že uvede mimo jiné pozorované změny v příslušných vyčíslitelných faktorech. Pokud jde o strukturu energetického trhu v dotyčném členském státě, musí tato zpráva zejména obsahovat informace týkající se případných změn.

51 Za těchto podmínek, jelikož je rozhodnutí 2009/287 v souladu se svým čl. 4 odst. 2 založeno právě na metodice uvízlých nákladů a má být použito, jak vyplývá zejména z jeho bodů 36, 38 a 40, na náhrady uvízlých nákladů, které mají být zaplaceny za období od roku 2006 do roku 2025, je třeba mít za to, že spadá do téže vývojové logiky jako tato metodika, a musí proto být vykládáno podle „dynamického“ přístupu.

52 Na základě toho musí být roční úprava náhrady uvízlých nákladů uskutečněna s ohledem na skutečnou situaci na trhu v okamžiku, kdy je tato částka počítána, což vyžaduje posouzení vývoje hospodářské soutěže na dotyčném trhu.

53 Z toho vyplývá, že je třeba rozhodnutí 2009/287 vykládat v tom smyslu, že všechny změny ve vlastnických strukturách výrobců elektřiny spadají do působnosti uvedeného rozhodnutí, a z tohoto důvodu musejí být zohledněny vnitrostátními orgány nebo soudy, když provádějí korekci roční výše náhrady uvízlých nákladů.

54 Kromě toho, jak Komise správně uvedla na jednání, samotná myšlenka korekce spočívá na rozdíl od zálohy v zohlednění nových skutečností, které se objevily po přiznání náhrady uvízlých nákladů, a nemůže být omezena na pouhý odkaz na strukturu skupiny podniků, jak je strnule stanovena ve vnitrostátním legislativním aktu.

55 Mimoto má zohlednění takových skutečností v rámci výpočtu úpravy náhrady tu výhodu, že umožňuje vyhnout se systematickému znovuzahajování předběžného kontrolního řízení stanoveného v článku 108 SFEU při sebemenší změně ve struktuře dotyčných skupin.

56 Vzhledem k předcházejícím úvahám je třeba na druhou otázku odpovědět tak, že čl. 4 odst. 1 a 2 rozhodnutí 2009/287 musí být ve světle metodiky uvízlých nákladů vykládán v tom smyslu, že za takových okolností, jako jsou okolnosti věci v původním řízení, vyžaduje, aby při určení roční úpravy náhrady uvízlých nákladů, která má být zaplacena výrobci patřícímu do skupiny podniků, byla zohledněna tato příslušnost, a tudíž finanční výsledek této skupiny ke dni, kdy byla tato úprava provedena.

K nákladům řízení

57 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (pátý senát) rozhodl takto:

1) **Článek 107 SFEU a čl. 4 odst. 3 SEU ve spojení s čl. 4 odst. 2 rozhodnutí Komise 2009/287/ES ze dne 25. září 2007 o státní podpoře, kterou Polsko poskytlo v rámci dlouhodobých smluv o prodeji kapacity a elektrické energie, a státní podpoře, kterou Polsko hodlá poskytnout v rámci odškodnění za dobrovolné ukončení dlouhodobých smluv o prodeji kapacity a elektrické energie, musejí být vykládány v tom smyslu, že brání tomu, aby v případě, že Evropská komise přezkoumala režim státních podpor ve světle sdělení Komise ze dne 26. července 2001 o metodice analýzy státních podpor souvisejících s uvízlými náklady a považovala ho za slučitelný s vnitřním trhem před jeho zavedením, vnitrostátní orgány a soudy při provádění dotčené podpory samy ověřovaly její soulad se zásadami obsaženými v této metodice.**

2) **Článek 4 odst. 1 a 2 rozhodnutí 2009/287 musí být ve světle sdělení Komise ze dne 26. července 2001 o metodice analýzy státních podpor souvisejících s uvízlými náklady vykládán v tom smyslu, že za takových okolností, jako jsou okolnosti věci v původním řízení, vyžaduje, aby při určení roční úpravy náhrady uvízlých nákladů, která má být zaplacena výrobci patřícímu do skupiny podniků, byla zohledněna tato příslušnost, a tudíž finanční výsledek této skupiny ke dni, kdy byla tato úprava provedena.**

Podpisy.